

Carnegie från ett värde på över 10 miljarder kronor till noll på ett år.

Från en av Nordens äldsta och mest ansedda investmentbanker till en symbol för girighet och omåttligt risktagande på andras bekostnad

*Om det inte handlar om vänskapskorruption i stor skala – då kan vi glömma hela vårt system som bygger på ansvar och tillförlit **anser toni S.***

Insideraffärer ovanpå en murken värdegrund, svag ansvarskänsla gentemot sina kunder. Detta upprepas gång på gång. Så länge det är relativt riskfritt och potentiellt oerhört lukrativt kommer fusket att fortsätta. Gyllene tillfällen för de invigda

**Glöm inte Grönköpings parafras på Refaat:
"Bakom varje välskött kapital ligger en kund begravd!"**

Vad få vet är att en hel del av Carnegie personalen som hade vetskap om Mats O Sundqvist affärer fick tidigt förbud att sälja sina aktier i Carnegie, gäller bl.a mäklarna. Fast under samma tid vräkte Cirenza och Norrmannen Anders Onarheim ut sina egna aktier. Så det finns en hel del förbannat folk därinne som undrar varför ledningen fick sälja men inte folket i bolaget trots att alla internt kände till Mats O Sundqvist problem och att kraschlandningen låg runt hörnet. (Det var sommaren 2008)

Här följer dramat från www.e24.se

Skattebetalarna fick gå in och rädda bolaget. Då hade en liten krets av Carnegie-chefer tillsammans tjänat hundratals miljoner kronor på banken. På bara några år fick personalen dela på 6,6 miljarder kronor i bonus.

Den jämtländske finansmannen Maths O Sundquist fick låna flera miljarder kronor från Carnegie.

Nu är han skyldig banken över 600 miljoner kronor - men under flera år drog han in flera tiotals miljoner i provisioner till firman varje år.

En del regnade över Anders Tuvlind, 47, en mellanchefer som hade 11,4 miljoner kronor i taxerad inkomst 2007 och var chef över avdelningen som skötte utlåningen till Sundquist.

Aftonbladet har granskat Carnegies toppskikt.

Gemensamt är att de tjänat enorma pengar på firman som fram tills nyligen ägdes av staten.

Anders Tuvlind tvingades lämna Carnegie. Likaså en lång rad högre chefer, men alla var de med och styrde investmentbanken mot kraschen.

Utöver Anders Onarheim är en huvudfigur den tidigare operativa chefen Matti Kinnunen. Tillsammans med Onarheim och förre vd:n Stig Vilhemson har de enligt uppgift varit de styrande i investmentbanken i många år. Kinnunen lämnade Carnegie i augusti förra året. 2007 tjänade han 10,7 miljoner kronor. Stig Vilhemson, som tvingades bort efter optionsskandalen på Carnegie 2007, deklarerade samma år för en inkomst på 27 miljoner kronor och ett överskott av kapital på 32 miljoner, efter att ha sålt sina Carnegie-aktier.

Men även Carnegies tidigare chefer hålls ansvariga för firmans undergång.

De bidrog till att Carnegie tog allt större risker men utan att tillföra mer kapital. Det gjorde firman sårbar. Redan 2001 var bolaget "dödsdömt" enligt Carnegies nye ordförande Peter Norman.

Företaget mjölkades på aktieutdelningar och bonus.

Under Lars Bertmar, styrelseordförande, och Karin Forseke, vd, fick personalen dela på 5,1 miljarder kronor i bonus mellan 2001 och 2007.

Båda lämnade Carnegie i början av 2006 - och kunde senare deklarerat för inkomster och kapitalvinster på sammanlagt 43,3 respektive 53,5 miljoner kronor. Lars Bertmar har nu flyttat till London men äger och driver också den exklusiva fjällanläggningen Fjällnäs i Härjedalen tillsammans med sin fru.

Aftonbladet har sökt samtliga chefer.

Ingen vill kommentera.

ANDREAS CERVENKA

andreas.cervenka@e24.se

Carnegies vinstdelningssystem har inneburit att hälften av vinsten, 50 procent av rörelseresultatet, gått direkt till personalen i bonus. Så här har bonussummorna sett ut för år - totalt 6,6 miljarder kronor sedan 2000.

2000: 1 514 000 000 kr

2001: 784 000 000 kr

2002: 277 000 000 kr

2003: 287 000 000 kr

2004: 524 000 000 kr

2005: 859 000 000 kr

2006: 1 265 000 000 kr

2007: 1 075 000 000 kr*

Summa sedan 2000: 6 585 000 000 miljoner kronor

Sedan börsintroduktionen 2001: 5 071 000 000 miljoner kronor

Källa: Carnegies årsredovisningar

* Efter nedskrivning med 175 mkr av tidigare års bonusar

Anders Onarheim, 49

Roll: Chef i norska Carnegie ASA. Tidigare tf vd, ledamot i kreditkommittén och ledningsgruppen i svenska Carnegie under 2007 och 2008.

Inkomst: 2007 inkomster, privat och via bolag, på motsvarande 62 miljoner kronor.

Förmögenhet: 130 miljoner kronor i deklarerade förmögenhet.

Övrigt: Bor i Bærum i Norge. Har haft inkomster på totalt 148 miljoner de senaste tre åren.

Lars Bertmar, 63

Roll: Före detta vd i Carnegie. Avgick 2006. Har även styrelseuppdrag i bland annat Catella.

Inkomst: Inkomstår 2006 hade han en taxerad förvärvsinkomst. på 3,5 miljoner kronor samt 39,8 miljoner kronor i överskott av kapital.

Förmögenhet: Nej (2006).

Övrigt: Äger fastigheter i Sverige, bland annat i Norrtälje och en anläggning i Fjällnäs, Härjedalen. Bor i London. Kör en Lexus RX400, samt två motorcyklar - en Yamaha och en Kawazaki.

Matti Kinnunen, 50

Roll: Före detta operativ chef.

Inkomst: Taxerad inkomst på 10,5 miljoner kronor samt överskott av kapital på 2,9 miljoner kronor (2007).

Förmögenhet: Nej. (2006)

Övrigt: Äger villa på Värmdö, Stockholm, köpt 2001 för 10,7 miljoner kronor. Äger också tomt i Åre. Kör en CF Moto (mc) och en BMW 530XD.

Stig Vilhemson, 52

Roll: Före detta vd i Carnegie.

Inkomst: Taxerad förvärvsinkomst på 27 miljoner kronor och överskott av kapital på 32 miljoner kronor (2007).

Förmögenhet: 10,9 miljoner kronor (2006).

Anders Tuvlind, 47

Roll: Före detta chef för Carnegie Equity Finance, ansvarig för krediten till Maths O Sundqvist.

Inkomst: 11,4 miljoner kronor (2007).

Förmögenhet: Nej (2006).

Karin Forseke

Roll: Före detta Carnegie. Avgick 2006.

Inkomst: Inkomståret 2006 hade hon en tax förvärvsinkomst på 11,7 mkr och överskott av kapital på 41,8 mkr.

Förmögenhet: Samma år en skattepliktig förmögenhet på 57,9 mkr.

Jim Cirenza

Roll: Fd affärsområdeschef för avdelningen som lånade ut pengar till Maths O Sundquist.

Inkomst: Oklart, är amerikansk medborgare men har sålt aktier i Carnegie för åtta miljoner kronor.

Förmögenhet: Ingen uppgift. Foto: Istockphoto

Christer Zetterberg, 67

Roll: Före detta styrelseordförande, Carnegie.

Inkomst: 4,1 miljoner kronor och 1,2 miljoner kronor i överskott av kapital.

Förmögenhet: Inkomståret 2006 en förmögenhet på 11,1 mkr

Anders Fällman, 46

Roll: Före detta styrelseordförande, Carnegie.

Inkomst: 6,4 miljoner kronor samt 60,6 miljoner kronor i överskott av kapital.

Förmögenhet: Nej (2006).

Mikael Ericson, 48 fick sparken den 17 februari 2009

Roll: Vd, Carnegie.

Inkomst: 3,9 miljoner kronor.

Förmögenhet: Nej.

Vem tar ansvaret?

Kalaset är över. Nu kommer notan. Men det är inte bara de som festat som får betala – det tvingas alla göra.

Det är många som levt glada dagar under de senaste årens finansyra, när priset på pengar och risk varit försumbart. Husköpare har kunnat ta lån och köpa fastigheter de egentligen inte alls haft råd till. Företag har kunnat låna till projekt som kanske inte borde ha genomförts. Riskkapitalister har kunnat köpa bolag med allt högre belåning, och till allt mer uppdrivna priser. Konsumtionen av allt från råvaror till lyxprylar har eldats på till ständigt nya höjder.

Och det har sett ungefär likadant ut över hela världen.

Bakom den här överserveringen av pengar står världens – och Sveriges - stora banker och finansföretag. Tillsynsmyndigheterna har mest stått bredvid och tittat på.

Allt girigare personer runtom i systemet har kört på som om det inte finns någon morgondag.

Men som alltid finns det en sådan. Och där är vi idag.

Många av de värsta festarna låter dock någon annan stå för kalaset. Det vi ser är en klassisk privatisering av vinsterna, medan förlusterna nu socialiseras.

Den inre kretsen runt om i finansvärlden har lyckats roffa åt sig enorma förmögenheter under de här åren. I USA har toppchefer på investmentbanker lyft bonusstikka löner på flera hundra miljoner kronor om året. Samtidigt har jakten på mer pengar lyft risknivån lyfts till nivåer där bolagen nu går under. Skattebetalarna måste gripa in och ta över företagen.

I Sverige har toppkrafterna kunnat unna sig årslöner i 50-100-miljonersklassen. De har tävlat om att köpa de lyxigaste husen i de mest fashionabla områdena, och de vräkigaste bilarna och båtarna. Gärna ett gods i Sörmland.

Men precis som på många andra håll är det andra som måste ställa upp och betala när tiderna hastigt blivit bistra. Småsparare förlorar sina pengar. Företagare får inga krediter. Bankkunderna får betala överpris för sina bolån. Pensionärer och andra som lurats att köpa "säkra" finansiella produkter blir blåsta på sina pengar. De anställda får sparken när företag som är finansiellt utmattade måste dra ner. Pensionerna holkas ur.

Insmickrande placeringsrådgivare, profithungriga storbanker, högtflygande riskkapitalbolag, storspelande investmentbanker och aggressiva aktieaktivister. Aftonbladet och E24 kommer i en serie artiklar att granska makthavarna bakom finanskrisen, och deras offer.

Det är många som varit snabba med att plocka åt sig av vinsterna, men som smiter undan när det är dags att ta ansvar.

http://www.e24.se/branscher/bankfinans/artikel_1063163.e24

Medan Carnegies ägare förlorar sina pengar och skattebetalarna måste gripa in, har flera av toppcheferna både tagit ut gigantiska löner, och sålt sina aktier i tid.

Men något ansvar vill de inte ta.

I början på maj 2007 såg det riktigt ljust ut för Carnegie. Börsen var stark, och den topprankade firman tjänade kopiöst med pengar.

Men bara några dagar senare exploderade bomben. Tradingavdelningen, en motor inte minst i Carnegies bonussystem, hade manipulerat värdena. En befarad förlust på 140 miljoner kronor ökades ett par veckor senare med över en halv miljard kronor.

Hur stor förlusten blev är fortfarande okänt. Men tradinghärvan blev starten för en förödande utförlöpa för Carnegie.

Firman försökte skylla på några "enstaka rötägg". Men det har i själva verket handlat om en röta som ätit sig in i hela företagets grund. Hetsade av gigantiska bonusar höjde de ansvariga på Carnegie insatsen. Risken bara ökade.

Men när hela investmentbanken till slut kraschade fick skattebetalarna kliva in. Aktieägarna förlorade det sista av sina pengar.

Personalen, som kvitterat ut 6,6 miljarder kronor i bonus på 2000-talet, sitter däremot kvar i sina lyxvillor.

Det är många som är med och bär ansvaret för det långvariga förfallet inom Carnegie. Den mögelanfrätta grunden lades redan under Lars Bertmars vd-tid från tidigt 1990-tal fram till 2003. Utvecklingen fortsatte när Karin Forseke, sedermera statens speciella rådgivningsfavorit, tog över som vd.

Under toppledningen har Carnegie till stor del skötts som en federation, där diverse småpåvar haft väldigt stort inflytande. De flesta av dem är nu borta från firman.

Den av påvarna som är kvar, norrmannen Anders Onarheim, försöker nu frånta sig all skuld. Detta samtidigt som han under en kritisk tid varit tillförordnad vd, och suttit med i kredit- och riskkommittén fram till hösten 2008. Samma kommitté som från förra sommaren haft intensiva möten kring det allt mer inflammerade mångmiljardlånet till finansmannen Maths O Sundqvist. Ett lån som snickrats ihop av kreditkommittén, och som till slut blev hela Carnegies fall.

Anders Onarheim har tack vare sinnrika norska skattekonstruktioner och det faktum att han inte räknats in i den formella koncernledningen i skymundan länge haft Carnegies högsta ersättningar. Onarheim passade dessutom på att storsälja Carnegie-aktier förra sommaren, samtidigt som kreditkommittén hade sina krismöten kring Maths O Sundqvist.

Carnegie hade dessutom ett extra hårt regelverk kring köp och försäljningar av aktier, där det krävdes specialtillstånd.

Nu hävdar Onarheim att han inget visste.

Hur Anders Onarheim kan ha en så central position i Carnegie, sitta med i kreditkommittén, och ändå vara helt ovetande om Maths O Sundqvist-problematiken är en gåta.

Men det blir väldigt svårt att återskapa förtroendet för Carnegie med sådana toppchefer.

TORBJÖRN ISACSON

torbjorn.isacson@e24.se